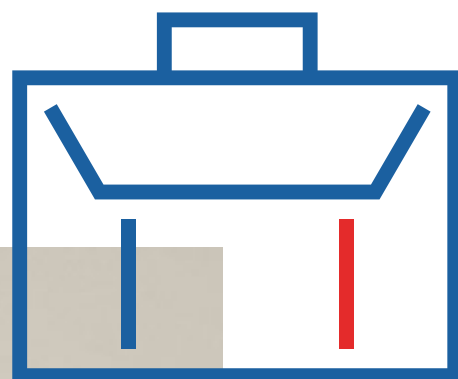

Friplan

med fond- och
garantiförvaltning

Innehåll

Innehåll i Friplan	3	Skatteregler	7
Innehåll i Friplan Start.....	4	Avdragsregler.....	7
Förmånstagare.....	4	Löneskatt	8
Interimsskydd.....	4	Inkomstskatt.....	8
Uppgifter om din hälsa.....	4	Kapitalförsäkringar.....	8
Ändring av försäkring i pensionsplanen.....	4	Avkastningsskatt	8
Vidareförsäkring och efterskydd.....	5	Viktigt att veta.....	8
Flytta sparandet.....	5	Försäkringsgivare	8
Återköp.....	5	Försäkringsvillkor	8
Fribrev - inbetalning upphör permanent	5	Försäkringsavtalet.....	8
Så kan du placera dina pengar.....	5	Begränsningar i försäkringsskyddet.....	8
Fondförvaltning - sparande		Om du ångrar dig	8
med möjligheter	5	Skaderegistrering	8
Bevara Pension	5	Behandling av personuppgifter	8
Garantiförvaltning - sparande		Om vi inte kommer överens	8
med garanti.....	6	Om du och ditt företag vill ha	
Så följer du ditt sparande.....	7	mer information	9
Utbetalning av pension.....	7	Om Lämförsäkringar	9
Så beräknar vi priset för Friplan.....	7	Prislista.....	10
Avgifter, riskkompensation och skatter	7		

Så fungerar Friplan

Friplan är en flexibel försäkringslösning som lämpar sig för företagare och anställda i både stora och små företag. Varje person får en egen pensionsplan där en eller flera försäkringar ingår. Den här informationen är en sammanfattning av hur Friplan fungerar. Fullständig information om pensionsplanen och försäkringarna hittar du i försäkringsvillkoren för Friplan, Sjukvårdsförsäkring samt TGL.

Fördelar för dig som ägare och arbetsgivare

- bra skydd för dina medarbetare
- enkel administration
- lätt att göra ändringar och kompletteringar via internet.

Fördelar för dig som anställd

- individuellt anpassad pensionsplan
- möjlighet att påverka den framtida pensionen
- viktig trygghet för dig och familjen
- fondbyten via internet.

Innehåll i Friplan

I Friplan finns vissa delar som alltid ingår och andra delar som du kan välja till. Här följer en kort beskrivning av de valmöjligheter som finns.

Pension

Hur stor ålderspensionen blir beror på hur mycket som betalas in, vilken värdeutveckling sparandet har och under hur lång tid du väljer att ta ut pensionen. Ålderspension kan du ta ut från 55 års ålder men senast när du är 90 år. Kortaste tid för utbetalning är 5 år.

Skydd vid sjukdom

Sjukförsäkring

Sjukförsäkringen täcker inkomstbortfall om du blir lånvarigt sjukskriven mer än tre månader till följd av sjukdom eller olycksfall. Sjukförsäkringen kompletterar ersättningen från Försäkringskassan. Ersättningen beräknas på pensionsmedförande lön samt inkomst av näringsverksamhet.

För att kunna lägga till sjukförsäkringen måste betalningsbefrielse ingå i pensionsplanen. Sjukförsäkringen upphör vid 65 års ålder eller tidigare om en lägre pensionsålder valts.

Sjukvårdsförsäkring

Med tillvalet sjukvårdsförsäkring får du en sjukvårdsförsäkring med förebyggande hälso-tjänster, tillgång till rätt vård snabbt och effektiv rehabilitering, både medicinsk och arbetslivsriktad. Vid sjukdom kontaktas Länsförsäkringars sjukvårdsförmedling för rådgivning eller tidsbokning hos någon av de privata specialister som finns i vårt vårdgivarnätverk. I vårdgivarnätverket finns bland annat speciallistläkare, psykologer, psykoterapeuter, sjukgymnaster/fysioterapeuter, naprapater och dietister.

Betalningsbefrielse

Med betalningsbefrielse betalar Länsförsäkringar pensionssparandet och kostnaden för försäkringsskydd efter tre månaders arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfallsskada. Länsförsäkringars betalning står i proportion till arbetsoförmågan som måste uppgå till minst 25 procent. Betalningsbefrielse upphör att gälla vid 65 års ålder eller tidigare om inbetalningarna till pensionsplanen upphör.

Sjukkapital

Med sjukkapital betalas ett engångsbelopp ut om du, enligt Länsförsäkringars bedömning, skulle få din arbetsförmåga varaktigt nedsatt på grund av sjukdom eller olycksfall. Försäkringsbeloppet reduceras från och med det år du fyllt 40 år. Sjukkapital upphör vid 58 års ålder eller tidigare om en lägre pensionsålder valts. För att lägga till sjukkapital måste även försäkring för olycksfall och betalningsbefrielse ingå i pensionsplanen.

Skydd vid olycksfall

Om du råkar ut för ett olycksfall som leder till bestående invaliditet, får du ett engångs-

belopp från olycksfallsförsäkringen. Beloppet som betalas ut bestäms i förhållande till graden av invaliditet och ersättning kan även lämnas för ekonomisk invaliditet, läke-, tandskade- och merkostnader till följd av en olycksfallsskada. Försäkringsbeloppet reduceras från och med det år du fyller 56 år. Försäkringen upphör vid 65 års ålder eller tidigare om lägre pensionsålder valts.

Skydd vid dödsfall

Återbetalningsskydd

Med återbetalningsskydd i pensionsplanen går din pension till dina förmånstagare om du skulle avlida under försäkringstiden. Om du har valt att ta ut pensionen mellan 5 och 20 år går hela sparandet till dina förmånstagare. Har du valt utbetalning så länge du lever får dina förmånstagare pension motsvarande 20 års utbetalning av hela pensionen. Om du själv fått pension utbetald räknas den av från förmånstagarnas pension.

Familjepension

Med familjepension får dina anhöriga en extra trygghet om du skulle avlida före pensionsåldern men senast vid 65 års ålder. Familjepensionen betalas ut varje månad under så lång tid som avtalats.

Affärskapital

Med affärskapital betalas ett engångsbelopp ut till företaget om du skulle avlida före pensionsåldern men senast vid 65 års ålder.

Efterlevandekapital

Med efterlevandekapital får dina förmånstagare eller försäkringstagaren ett engångsbelopp om du skulle avlida före pensionsåldern men senast vid 65 års ålder.

Tjänstegrupplivförsäkring - TGL

Med en tjänstegrupplivförsäkring som väljs av företaget får du en livförsäkring där ett engångsbelopp betalas ut till dina förmånstagare om du skulle avlida före pensionsåldern, men senast vid 70 års ålder. Försäkringsbeloppet är 6 prisbasbelopp och det minskar med ett halvt prisbasbelopp per år från och med det år den försäkrade fyller 55 år. Hela försäkringsbeloppet betalas ut till förmånstagare om den försäkrade hade en ordinarie arbetstid, i genomsnitt per månad, på minst 16 timmar per helgfri vecka. Halvt försäkringsbelopp betalas ut till förmånstagare om den försäkrade hade en ordinarie arbetstid, i genomsnitt per månad, på minst 8 men mindre än 16 timmar per helgfri vecka. Finns det arvsberättigat barn som vid dödsfallet inte har fyllt 20 år, betalas ett barn tillägg på upp till två prisbasbelopp.

Innehåll i Friplan Start

Friplan Start är ett grundskydd med sparande för företagare. Det innehåller:

- Pensionssparande med återbetalningsskydd
- Sjukförsäkring
- Olycksfallsförsäkring
- Efterlevandekapital
- Betalningsbefrielse

Du kan välja till Sjukvårdsförsäkring.

Du kan välja mellan att starta sparandet direkt eller skjuta upp det till att starta 12 eller 18 månader efter tecknandet.

När sparandet påbörjas placeras det i en av Länsförsäkringar förvald fond. Du kan när som helst byta fond.

Sjukförsäkring

I Friplan Start ingår sjukförsäkring. De första 18 månaderna efter försäkringens tecknande beräknas ersättning från sjukförsäkringen på en av Länsförsäkringar fastställd schablonlön. Efter 18 månader beräknas sjukersättning på pensionsmedförande lön samt inkomst av näringsverksamhet.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid sjukdom - Sjukförsäkring.

Betalningsbefrielse

En förutsättning för att betalningsbefrielse avseende ålderspension ska gälla är att inbetalning till ålderspension har startats. För betalningsbefrielse avseende ålderspension gäller ett av Länsförsäkringar fastställt belopp.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid sjukdom - Betalningsbefrielse.

Olycksfallsförsäkring

Om du råkar ut för ett olycksfall som leder till bestående invaliditet, får du ett engångsbelopp från olycksfallsförsäkringen. Ersättning från olycksfallsförsäkringen i Friplan Start är maximalt 40 prisbasbelopp.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid Olycksfall.

Återbetalningsskydd

Med återbetalningsskydd i pensionsplanen går din pension till dina förmånstagare om du skulle avlida under försäkringstiden. Storleken på återbetalningsskyddet är kopplat till hur mycket du har sparat och hur ditt pensionsparande har utvecklats. För Friplan Start utbetalas pensionen under tio år.

I övrigt gäller det som anges under Skydd vid dödsfall - Återbetalningsskydd.

Efterlevandekapital

Efterlevandekapitalets försäkringsbelopp är tio prisbasbelopp.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid dödsfall - Efterlevandekapital.

Förmånstagare

Om du har valt till återbetalningsskydd eller familjepension kan följande personer vara förmånstagare

- din make eller tidigare make, med make avses även registrerad partner
- din sambo eller tidigare sambo
- barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon av personerna ovan.

Vem som helst kan vara mottagare till efterlevandekapital. Affärskapital betalas alltid ut till företaget om den försäkrade avlider.

Om ersättningsberättigade inte kan hittas så förräntas kapitalet till dess ersättningsberättigade hittats. Saknas ersättningsberättigade helt så görs ingen utbetalning.

Förmånstagare till tjänstegrupplivförsäkringen är, om du inte anmält annat till Länsförsäkringar skriftligen, följande personer i den här ordningen:

- 1) make eller sambo
- 2) försäkrads arvingar.

Interimsskydd

Interimsskydd är ett grundskydd som ingår vid anslutning till Friplan mot fullt arbetsför.

Interimsskyddet gäller under en begränsad tid och innan du gjort dina individuella försäkringsval. Interimsskydd gäller inte för dig som har tecknat Friplan Start.

Uppgifter om din hälsa

När du ansöker om en försäkring som ska ge skydd vid sjukdom eller dödsfall behöver vi få veta hur din hälsa är. Det är för att du ska få den försäkring du vill ha och för att du ska veta att den fungerar som det är tänkt om något skulle hända. Det är också därför vi behöver noggranna svar av dig när du fyller i en individuell hälsodeklaration eller intygar att du är fullt arbetsför. Om du lämnar oriktiga uppgifter kan det medföra att försäkringarna i pensionsplanen helt eller delvis inte gäller.

Uppgifterna som vi behöver varierar och beror bland annat på hur stor risk vi tar, din ålder, om du driver företaget och hur många anställda som ansluts till Friplan på din arbetsplats.

Företagare eller anställd?

Vi vill också veta om du är företagare eller anställd. Företagare enligt Länsförsäkringars definition är

- i *enskild firma* ägaren samt i rörelsen verksam make och anställda närstående
- i *handelsbolag och kommanditbolag* samtliga ägare samt anställda närstående
- i *aktiebolag* anställd som ensam eller tillsammans med närstående äger minst en tredjedel av aktierna i bolaget samt anställda närstående.

Med make jämställs registrerad partner och sambo enligt inkomstskattelagen. Sambo enligt inkomstskattelagen är den som utan att vara gift, sammanbor med person med vilken denne har eller har haft barn tillsammans.

Med närstående avses make, registrerad partner, sambo, föräldrar eller barn till ägare enligt ovan.

Fullt arbetsför

Fullt arbetsför är den som som uppfyller samtliga tre nedanstående krav:

- kan fullgöra sitt vanliga arbete utan inskränkningar, inte uppbär eller har rätt till ersättning som har samband med sjukdom eller olycksfall
- inte av hälsoskäl har särskilt anpassat arbete eller lönebidragsanställning
- inte varit sjukskriven mer än 14 dagar i följd de senaste tre månaderna.

Särskilda regler för hälsoprövning gäller för personer som omfattas av kollektivavtal och som tecknar en alternativ försäkringslösning hos Länsförsäkringar.

Ändring av försäkring i pensionsplanen

Innan din pension börjar betalas ut har du vissa möjligheter att ändra utbetalningstidpunkt och utbetalningstid. Du kan varje tolv månadersperiod höja delar av ditt försäkringsskydd inom vissa gränser under förutsättning att du är fullt arbetsför och inte har varit sjukskriven mer än 14 dagar i följd under de senaste tre månaderna före en höjning. Om du gifter dig, blir sambo eller får barn kan du i vissa fall komplettera ditt sparande med försäkringsskydd för familjen utan hälsoprövning. Du kan skriftligen ändra förmånstagare till de försäkringsbelopp och den pension som betalas ut om du skulle avlida före försäkringstidens slut.

Vidareförsäkring och efterskydd

Du har i vissa fall rätt att utan hälsoprövning teckna en vidareförsäkring om anställningen eller pensionsplanen upphör före den avtalade pensionsåldern. Rätten till vidareförsäkring omfattar endast livförsäkring, olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring samt sjukvårdsförsäkring. Betalningsbefrielseförsäkring ingår inte.

Vidareförsäkringen kan ha annan utformning och premie än det tidigare försäkringsmomentet. För att teckna sjukförsäkringen krävs att du har inkomst av tjänst eller näringsverksamhet. Om du haft en pensionsplan under minst 6 månader och har rätt till vidareförsäkring, gäller pensionsplanen under den tid, 3 månader från att anställningen upphört, som du kan ansöka om vidareförsäkring (efterskydd).

Flytta sparandet

Det går att flytta sparandet från ett annat försäkringsbolag till Friplan förutsatt att försäkringen har flytträtt. Sparandet placeras då i en ny försäkring med nya villkor.

Om du vill flytta försäkringskapitalet från en Friplan med flytträtt till ett annat försäkringsbolag är det möjligt efter tolv månaders sparande. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall eller under de första fem åren av utbetalningstiden för ålderspensionen. Om pensionsplanen ägs av arbetsgivaren, måste den anställde godkänna flytten. Efter flytt upphör samtliga försäk-

ringar i den pensionsplan som försäkringskapitalet flyttas från och rätt till vidareförsäkring och efterskydd upphör.

Vid flytt av försäkringskapital tas avgifter och kostnader samt eventuella skatter ut enligt en vid varje tidpunkt gällande prislista. Länsförsäkringar har rätt att ändra regler och avgifter för flytträtt.

Information om flyttavgifter hittar du i prislistan längst bak i denna broschyr.

Återköp

Pensionsförsäkringar kan bara återköpas i undantagsfall. Regler för detta finns i inkomstskattelagen och försäkringsvillkoren.

Fribrev – inbetalning upphör permanent

Om inbetalning upphör permanent gäller pensionsplanen med ett ålderspensionsbelopp beroende av gjorda inbetalningar och återbetalningsskydd om sådant ingår. Övriga försäkringsskydd upphör samtidigt att gälla.

Så kan du placera dina pengar

När du bestämt dig för att spara i en pensionsförsäkring kan du välja att placera dina pengar i fondförvaltning eller garantiförvaltning. Ditt val av placering beror på hur lång tid du har till pensionen, vilka risker du vill ta och hur aktiv du själv vill vara i placeringen av pengarna.

Fondförvaltning – sparande med möjligheter

Fondförvaltning passar dig som själv vill påverka hur dina pengar ska placeras. Ditt eget inflytande över sparandet och möjlighet till en god värdeutveckling är två goda skäl att spara i fonder. Du väljer själv i vilka fonder ditt sparande ska placeras. Ditt sparande kan placeras i räntefonder, aktiefonder, absolutavkastande fonder och blandfonder. Fondernas innehav kan placeras såväl i Sverige som utomlands. Den finansiella risken tar du själv, ditt sparande kan både öka och minska i värde. Försäkringskapitalet motsvaras alltid av det aktuella värdet på fondandelarna.

Spartid och mål

Värdet på ett fondsparande varierar över tiden och påverkas bland annat av värdeutvecklingen på världens börser, ränteutvecklingen och förändringar i valutakurser. Du bör alltid fråga dig hur länge dina pengar ska vara placerade och vilken risk du är beredd att ta. Vill du ha möjlighet till god värdeutveckling och är beredd att ta en hög risk

eller ska spara under lång tid, kan du välja en aktiefond. Vill du ta en lägre risk eller spara under en något kortare tid kan det vara klokt att välja en blandfond, som innehåller både aktier och räntebärande värdepapper. En räntefond kan vara ett alternativ för dig som är försiktig eller som vill spara på kortare sikt. Du bör också ta hänsyn till vilken risknivå ditt övriga sparande har. Fördela gärna pengarna mellan flera av våra fonder för att sprida riskerna i ditt sparande och spara gärna regelbundet. Du hittar alla våra fonder på vår webbplats. Där finns bland annat fondernas faktablad och riskprofil.

Följ utvecklingen

Sparande i fonder är långsiktigt, men ett gott råd är att regelbundet se över hur ditt sparande är fördelat. Du kan följa fondernas utveckling bland annat på internet och på tidningarnas börsidor.

Byt fonder när du vill

Du kan byta fonder kostnadsfritt när som helst. Du gör det enkelt på internet eller genom att skriva till oss. Du behöver inte betala någon kapitalvinstskatt om du säljer med vinst. Du behöver heller inte betala några köp- eller säljavgifter vid fondbyten för närvarande. När pengarna har börjat betalas ut finns vissa begränsningar för fondbyte. Du kan ha ditt sparande fördelat på som mest 20 fonder medan du kan nyspara i som mest 10 fonder samtidigt.

Bevara Pension

Med tjänsten Bevara Pension sker, inför utbetalning, en successiv överflyttning av fondinnehavet i försäkringen till en förutbestämd Bevara-fond som Länsförsäkringar vid var tid bestämmer.

Överflyttningen avser samtliga fonder i innehavet. Den successiva överflyttningen sker, minst en gång per år till Bevara-fonden, enligt en förutbestämd trappa som är individuellt anpassad till försäkringen. Den startar 10 år före avtalad pensionsålder eller omedelbart om det vid tidpunkten då tjänsten ansluts till försäkringen är kortare tid än 10 år till avtalad pensionsålder. Överflyttningen anpassas om försäkringsavtalet ändras, till exempel om utbetalningstiden förlängs eller förkortas.

Den successiva överflyttningen upphör när slutmålet är uppnått, vilket sker när fondförsämringskapitalet har fördelats enligt den kvot mellan övrigt fondinnehav och Bevara-fonden. Detta sker senast 5 år innan sista utbetalningen, dock senast 14 år efter avtalad pensionsålder. Tjänsten Bevara Pension kan när som helst avslutas. Om tjänsten avslutas upphör successiv överflyttning och avtrappningsfonden kvarstår med aktuellt innehav.

Garantiförvaltning – sparande med garanti

Du som vill kombinera ett tryggt sparande med möjlighet till god avkastning men inte själv vill vara aktiv i placeringen av dina pengar väljer garantiförvaltning. Inbetalningar till sparandet garanteras för närvarande till 80 procent utan avdrag för skatt och avgifter.

Garantin gäller även vid dödsfall under förutsättning att återbetalningsskydd ingår. Om du väljer att ta ut sparandet innan tecknad pensionsålder så gäller garantin under förutsättning att du sparar i garantiförvaltningen i mer än 10 år. Vid utflytt eller vid återköp gäller inte garantin. Försämringskapitalet utbetalas.

Garantin kan ändras för framtida inbetalningar. Du kommer i så fall att få information om det.

Ditt sparande har två värden

Med garantiförvaltning beräknar vi två värden för ditt sparande: ett garanterat värde och ett försämringskapital.

- *Det garanterade värdet* baseras på inbetalningar till ålderspensionen med tillägg av en antagen garanterad ränta och antagen riskkompensation. Den garanterade räntan baseras på antaganden om driftskostnader och avkastningsskatt. Varje enskild inbetalning ökar det garanterade värdet. De antaganden som ligger till grund för beräkning av det garanterade värdet kan ändras för framtida inbetalningar.
- *Försämringskapitalet* beräknas utifrån gjorda inbetalningar, avkastning samt aktuell riskkompensation och aktuella avgifter för administration och försämringskydd utjämnade över tiden samt avkastningsskatt.

Villkorad återbärning

När försämringskapitalet är större än det garanterade värdet har det uppstått villkorad återbärning på försämringsdelen.

Villkorad återbäringsdel är försämringskapitalet minus det garanterade värdet. Den villkorade återbäringsdelen kan både öka och minska beroende på hur det garanterade värdet och försämringskapitalet förändras och kan därmed ha ett positivt eller ett negativt värde. Inom garantiförvaltning är den villkorade återbäringsdelen under hela försämringsperioden ett kollektivt riskkapital. Den positiva villkorade återbäringsdelen tilldelas successivt vid varje utbetalning.

Om försämringskapitalet med garantiförvaltning tar slut under pågående utbetalning på en försämringsdel har det uppkommit ett garantiunderskott. Vid garantiunderskott tillförs kapital till försämringskapitalet. Tillskottet av kapital beräknas så att det belopp som gäller enligt den avtalade garantin kan betalas ut. Den villkorade återbärningen i garantiförvaltning är kollektiv. Kapitaltillskott vid garantiunderskott ska därför täckas genom försäljning av tillgångar i portföljen. Detta påverkar det finansiella resultatet och därmed också kursutvecklingen i garantiförvaltningen. Om villkorad återbärning inte räcker till så täcks i sista hand eventuella garantiunderskott av Länsförsämringsaktiebolag.

Finansiella resultatet

Det finansiella resultatet är kollektivt och fördelas till försämringsdelarna via förändring av kursen för garantiförvaltningen. Det finansiella resultatet är detsamma som totalavkastningen inom garantiförvaltningen efter eventuell avkastningsdelning.

Med totalavkastning avses summan av all direktavkastning och värdeförändringar under kalenderåret på det kapital som är hänförligt till garantiförvaltning minskat med faktiska kapitalförvaltningskostnader och kostnader för kapitaltillskott vid utbetalning från försämringsdelarna med garantiunderskott. Kapitalförvaltningskostnader är Länsförsämringsaktiebolags kostnader för egen och extern kapitalförvaltning under kalenderåret till den del dessa kostnader avser tillgångar med garantiförvaltning. Garantiunderskott är det underskott som uppstår om försämringskapitalet på försämringsdelarna med garantiförvaltning tar slut under pågående utbetalning.

Avkastningsdelning

Länsförsämringsaktiebolag kan tillämpa avkastningsdelning om totalavkastningen i garantiförvaltningen uppräknad med helårssiffror är

större än 0 procent. Vid avkastningsdelning fördelas 95 procent av totalavkastningen till försämringskollektivet och resterande del till Länsförsämringsaktiebolag.

Så placeras ditt sparande

Ditt sparande kan placeras i en blandning av räntebärande värdepapper, aktier, derivat, andelar och andra tillgångar. Vi strävar efter att du ska få bästa möjliga avkastning på både kort och lång sikt och anpassar löpande fördelningen mellan tillgångsslagen utifrån våra aktuella marknadsbedömningar. Placeringarna sprids på olika marknader och i olika typer av tillgångar för att minska beroendet av utvecklingen i en viss placering. Det gör att ditt sparande får en god riskspridning. Placeringarna i aktier, derivat, andelar och andra tillgångar kan variera mellan 0 och 60 procent. Resterande del placeras i räntebärande tillgångar. Hela kapitalet i garantiförvaltning placeras på detta sätt. Vid placeringen gör vi ingen skillnad mellan tillgångar för villkorad återbärning och övriga försämringsåtaganden.

Så följer du ditt sparande

En gång per år får du ett värdebesked där du kan se hur ditt sparande utvecklas. Genom att anmäla dig på internet kan du enkelt följa ditt sparande. På vår webbplats kan du också läsa mer om exempelvis vårt fondutbud, aktuella fondkurser och utvecklingen för garantiförvaltning.

Utbetalning av pension

Det belopp som ska utbetalas som pension beräknas utifrån aktuellt försämringskapital och aktuella antaganden om framtida avkastning, driftskostnader, livslängd och skatt. Information om våra livslängdsantaganden hittar du på vår webbplats. Beloppet som utbetalas omräknas vid varje utbetalningstillfälle och kan öka eller minska beroende på hur försämringskapitalet utvecklar sig. För Garantiförvaltningen kan inte utbetalningsbeloppet understiga det belopp som beräknas utifrån garanterat värde. Antaganden för beräkning av utbetalningsbelopp kan ändras.

Så beräknar vi priset för Friplan

När vi beräknar hur mycket du ska betala för försämringsdelarna i din pensionplan behöver vi göra vissa antaganden. Avtalad inbetalning beräknas efter de antaganden som gäller för försämringsdelarna vid varje inbetalning.

Först gör vi ett antagande om riskkostnader.

Om du exempelvis väljer familjepension eller betalningsbefrielse, betalar du ett pris för de skydd du väljer. Vi tar då hänsyn till livslängd och sjuklighet hos alla försäkrade.

Därefter gör vi ett antagande om driftskostnader. Länsförsäkringar har kostnader när pensionsplanen tecknas samt för att sköta sparandet. De administrativa avgifterna för din pensionsplan fördelas över hela försäkringstiden och ska täcka pensionsplanens andel av driftskostnaderna.

Därefter gör vi ett ränteantagande. Ett antagande om ränta görs för försäkringar med garantiförvaltning.

Sedan gör vi ett antagande om avkastningsskatt. Länsförsäkringar betalar avkastningsskatt på sparandet i pensionsförsäkringar. Vid beräkningen för försäkringar med garantiförvaltning gör vi ett antagande om den framtida avkastningsskatten.

För en försäkring med fondförvaltning garanteras ingen ränta. Här beror värdeutvecklingen på tillväxten av de fonder som ditt sparande placeras i.

Avgifter, riskkompensation och skatter

Länsförsäkringar gör regelbundet avgiftsuttag från pensionsplanen för att täcka driftskostnader samt avkastningsskatt.

Administrativa avgifter tas ut genom en insättningsavgift på inbetalningarna, en kapitalavgift på sparandet och en årsavgift.

Avgifter för försäkringskydd tas från det som betalas in. Avgifterna beror bland annat på den försäkrades ålder och storleken på försäkringsbeloppet.

Antagen kostnad för sjukförsäkring i tjänstepensionsplan är beroende av den försäkrades kön.

För betalningsbefrielse beror avgiften på avtalade inbetalningar och ålder men är oberoende av kön.

För sjukförsäkringen tar vi också hänsyn till hur många anställda som är anslutna till Friplan hos en arbetsgivare. Det är viktigt att antalet anslutna till Friplan alltid stämmer, eftersom vi inte gör ändringar bakåt i tiden. Anslutna till Friplan med sjukvårdsförsäkring hos Länsförsäkringar betalar 10 procent lägre pris för sjukförsäkringen. Observera att detta inte gäller för företag som har så kallade självadministrerande sjukvårdsavtal. Läs mer om inbetalningen till sjukförsäkringen i prislistan längst bak i denna broschyr.

Om ålderspensionen inte omfattas av återbetalningskydd tillförs riskkompensation löpande. Storleken på riskkompensationen beror på ålder samt storleken på sparandet. Via riskkompensationen fördelas sparandet mellan övriga försäkringstagare när den försäkrade avlider. Om Friplanen har skattekategori Tjänstepension tas även hänsyn till kön i beräkning av riskkompensation.

Länsförsäkringar drar också avkastningsskatt från sparandet. Du kan läsa mer om avkastningsskatt nedan under rubriken Avkastningsskatt.

Kostnader, avgifter och riskkompensation och sättet att ta ut dem kan ändras under försäkringstiden. Aktuell prislista hittar du sist i denna broschyr.

Skatteregler

Skatte- och avdragsregler kan komma att ändras. Detta gäller till exempel storleken på skatter och avdrag samt på vilket sätt skatter tas ut.

Avdragsregler

Tjänstepension för arbetsgivare

Som arbetsgivare får du göra avdrag för tjänstepensionsförsäkring med upp till 35 procent av medarbetarens lön. Som lön räknas pensionsgrundande ersättning enligt pensionsavtal. Avdraget beräknas på den lön som betalats ut under det år för vilket avdraget görs, alternativt den lön som betalades ut under året dessförinnan. Det finns också en kompletteringsregel som kan användas vid förtida pension eller om behovet av pension ökar. Kontakta oss eller din rådgivare för mer information.

Privat pensionsförsäkring för näringsidkare

Du som driver aktiv näringsverksamhet får göra avdrag i näringsverksamheten. Avdraget beräknas på inkomst av aktiv näringsverksamhet under beskattningsåret eller under närmast föregående beskattningsår. Underlaget är inkomsten från aktiv näringsverksamhet före avdrag för pensionsförsäkring och löneskatt samt före avsättning för egenavgifter. Kapitalinkomster och andra inkomster som ska redovisas som inkomst av tjänst enligt reglerna för fåmansföretagare får inte räknas in i underlaget. Du kan göra avdrag med 35 procent av inkomst av aktiv näringsverksamhet, maximalt 10 prisbasbelopp.

Privat pensionsförsäkring

Om du helt saknar rätt till pension i din anställning kan du göra avdrag med 35 procent av din inkomst av tjänst, upp till 10 prisbasbelopp under allmänt avdrag.

Löneskatt

Näringsidkare och arbetsgivare betalar 24,26 procent i löneskatt på pensionsinbetalningar.

Inkomstskatt

För pensionsförsäkring betalar du inkomstskatt på belopp som betalas ut.

Kapitalförsäkringar

Om privatägda kapitalförsäkringar (efterlevandekapital, olycksfall och sjukkapital) ingår i pensionsplanen, betalar arbetsgivaren för de delar som valts och reglerar sedan detta med den anställde.

Inbetalningen för företagsägt affärskapital är inte avdragsgill i företagets deklaration.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatten för pensionsförsäkring baseras på en schablonmässig avkastning och tas ut oavsett om du har fått någon avkastning eller inte på ditt sparande under året. Skatten beräknas genom att försäkringens värde vid ingången av beskattningsåret multipliceras med 15 procent av den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före beskattningsåret.

Länsförsäkringar betalar in avkastningsskatt på dina pensionsförsäkringar enligt ovan schablon. Kostnaden för skatten tas dock ut från försäkringskapitalet i varje försäkring.

Viktigt att veta

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-8219, Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-6627, Länsförsäkringar Grupp-livförsäkringsaktiebolag (publ), 516401-6692, och Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681. Styrelsens säte för bolagen är i Stockholm.

Länsförsäkringar Liv drivs enligt ömsesidiga principer och det innebär att den vinst som uppstår inte kan delas ut till ägarna. Övriga försäkringsgivare är vinstutdelande och det innebär att den vinst som uppstår kan delas ut till dess ägare.

Distributörer

Den här produkten kan säljas och distribueras av Länsförsäkringar som är ett försäkringsföretag, anknutna försäkringsförmedlare eller av extern försäkringsförmedlare. Den som distribuerar försäkringen kommer att upplysa dig om huruvida distributören är anställd av Länsförsäkringar, anknuten förmedlare eller en extern förmedlare: Distributören kommer även ge dig sin kontaktinformation.

Om du köper produkten direkt från Länsförsäkringar eller av någon av våra anknutna förmedlare tillhandahålls rådgivning. Den rådgivningen är inte grundad på en opartisk analys och urvalet av analyserade produkter är begränsat till försäkringar som är utvecklade av Länsförsäkringar. Länsförsäkringar kommer inte regelbundet bedöma lämpligheten av de produkter som rekommenderas dig. Anställda hos Länsförsäkringar erhåller inte rörlig ersättning för försäkringsavtalet.

Om du köper produkten av en extern förmedlare kommer denne utöver förköpsinformationen även ge dig särskild information om dennes distribution.

Tillsynsmyndigheter

De som distribuerar den här försäkringen står under tillsyn av Finansinspektionen, och vad gäller marknadsföring av Konsumentverket.

Försäkringsvillkor

Det är alltid det fullständiga försäkringsvilkorets text som ligger till grund för avtalet. Du hittar villkoren på vår webbplats, men du kan också få dem genom att kontakta oss eller din rådgivare.

Länsförsäkringar har rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. En ändring får verkan fyra veckor efter det att Länsförsäkringar skickar meddelande om villkorsändringen till respektive försäkringstagare. Om oriktiga uppgifter har lämnats kan det medföra att försäkringarna i pensionsplanen helt eller delvis inte gäller. Svensk lag gäller för försäkringsavtalet.

Försäkringsavtalet

Avtalet gäller till kalenderårets slut varefter det automatiskt förlängs ett kalenderår i sänder.

Begränsningar i försäkringsskyddet

Det finns tillfällen då hela eller delar av försäkringsskyddet i Friplan inte gäller. Mer information finns i försäkringsvilkoren. Försäkringsskyddet gäller inte vid

- vissa sjukdomar som tillkommit under de första 18 månaderna om den försäkrade är företagare enligt Länsförsäkringars definition
- missbruk, eget vållande eller kriminell handling
- särskild riskfylld verksamhet exempelvis flygning eller utövande av boxning eller annan kampsport
- professionell idrottsutövning
- krig eller krigstillstånd i Sverige
- deltagande i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige
- vistelse utanför Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter
- vistelse utanför Norden i vissa fall
- försäkringsfall till följd av atomolycka och
- försäkringsfall till följd av terroristhandling.

Sjukvårdsförsäkringen gäller inte vid

- akut vård och ger inte ersättning för befintliga sjukdomar eller besvär som du har när du köper den
- vissa sjukdomar eller behandlingar.

Om du ångrar dig

Försäkringstagaren kan ångra sig inom 30 dagar från den dag då försäkringsbeskedet utfärdats. Du kan ringa eller skriva till oss för att säga upp försäkringen. Det belopp du får tillbaka är det lägsta av dina inbetalningar och försäkringskapitalet. Det belopp du erhåller minskas med kostnader för den tjänst som tillhandahållits och en avgift för bland

annat administration för den tid du haft försäkringen. Du saknar ångerrätt av avtalet om värdet på försäkringen beror på svängningar på finansmarknaden som Länsförsäkringar inte kan påverka (till exempel fondförsäkring) och som kan inträffa under ångerfristen. Närmare bestämmelser om exempelvis begränsningar i ångerrätten finns i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

Skaderegistrering

Bolaget kan registrera in och hämta vissa uppgifter från ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Behandling av personuppgifter

Detta är en kort beskrivning av hur vi behandlar personuppgifter. Fullständig information om hur vi behandlar personuppgifter finns i informationen "Behandling av personuppgifter" som du hittar på vår webbplats lansforsakringar.se/personuppgifter. Om du vill kan du få informationen skickad till dig, kontakta i så fall ditt lokala försäkringsbolag.

De personuppgifter som vi samlar in om dig behandlas enligt de lagar och förordningar som gäller vid tidpunkten. Uppgifterna samlas in för att vi ska kunna teckna och fullgöra avtal, vidta åtgärder som begärts av dig innan ett avtal har träffats, ge en helhetsbild av ditt engagemang inom länsförsäkringsgruppen, framställa rättsliga anspråk och marknadsföring. De kan också användas till statistik, marknads- och kundanalyser, produktutveckling och övriga ändamål som framgår av den fullständiga informationen "Behandling av personuppgifter". Vill du inte

att dina personuppgifter används till direktmarknadsföring kan du anmäla det till oss.

I första hand använder vi uppgifterna inom länsförsäkringsgruppen men de kan i vissa fall lämnas till företag, föreningar och organisationer som länsförsäkringsgruppen samarbetar med inom och utanför EU och EES-området. Personuppgifter kan också lämnas ut till myndigheter om vi är skyldiga till det enligt lag.

Du kan alltid få information om vilka personuppgifter vi behandlar om dig. Personuppgiftsansvarig är det bolag som står på ditt avtal eller som du av annan orsak lämnat dina personuppgifter till. Allmänna uppgifter om dig såsom namn, kontaktuppgifter och uppgifter om engagemang, behandlas också i länsförsäkringsgruppens gemensamma kundregister. För behandling av dessa uppgifter är alla bolag inom länsförsäkringsgruppen gemensamt personuppgiftsansvariga.

Om vi inte kommer överens

- Om du inte är nöjd med ett beslut eller hanteringen av ditt ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva det. Kontakta i första hand den person du haft kontakt med eller vår klagomålsansvariga/kundombudsman. Mer information hittar du på vår webbplats.
- Om du ändå är missnöjd kan du vända dig till Allmänna reklamationsnämnden med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär. Prövningen är kostnadsfri för dig. Tvistefrågor av medicinsk karaktär prövas av Personförsäkringsnämnden.
- Du kan även vända dig till domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan oftast ersättas genom rättsskyddet i exempelvis din försäkring. Du betalar då enbart självriskan. Även den kommunala konsumentvägledaren kan ge råd och information.
- Vill du ha kostnadsfri rådgivning i försäkringsfrågor kan du också vända dig till Konsumenternas försäkringsbyrå.
- Råd och hjälp vid köp kan fås via Konsumentverkets webbaserade konsumentupplysning Hallå Konsument

Kontaktuppgifter:

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Besöksadress: Karlavägen 108, Stockholm
Postadress: Box 24215, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
www.konsumenternas.se

Konsumentverket

Besöksadress: Tage Erlandergratan 8 A, Karlstad
Postadress: Box 48 651 02 Karlstad
Telefon 0771-42 33 00

Allmänna reklamationsnämnden

Besöksadress: Kungsholmstorg 5, Stockholm
Postadress: Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon-508 860 00
www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Postadress: Svensk Försäkrings Nämnder
Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon: 08-522 787 20
www.forsakringsnamnder.se/PFN/

Hallå Konsument

Telefon: 0771-525 525
www.hallakonsument.se

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om den som vill ha försäkringskydd har framställt anspråket till Länsförsäkringar inom den tid som anges ovan är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att Länsförsäkringar förklarar sig tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks enligt ovan går rätten till försäkringskydd förlorad.

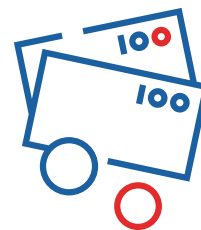
Om du och ditt företag vill ha mer information

Du kan alltid kontakta oss eller din rådgivare för att få hjälp att skraddarsy en försäkringslösning utifrån företagets, dina egna och dina medarbetares specifika behov. Kontaktuppgifter hittar du på sista sidan. På vår

webbplats finns också villkor, blanketter, broschyrer, information om vårt fondutbud, aktuella fondkurser, utvecklingen för garanti-förvaltning och mycket mer. Information om Länsförsäkringar Livs/Länsförsäkringar Fondlivs ekonomiska ställning kan du få via bolagets årsredovisning som du hittar på vår webbplats eller beställer på telefon 08-588 400 00.

Om Länsförsäkringar

Länsförsäkringar finns där du bor genom 23 självständiga och lokala länsförsäkringsbolag. Vi har ett brett sortiment av tjänster inom sparande, försäkring och bank för både företag och privatpersoner.

Avgifter Friplan löpande avtalad inbetalning*			
Din avtalade inbetalning/år	Upp till 11 999 kr	12 000–47 999 kr	48 000 kr och mer
Insättningsavgift i procent på inbetalningen till pension			
Fondförvaltning	3	0	0
Garantiförvaltning	3	0	0
Kapitalavgift i procent per år av försäkringskapitalet			
Fondförvaltning	0,75	0,65	0,65
Garantiförvaltning	0,65	0,65	0,65
Årsavgift per pensionsplan			
	240	240	0

*Vid extra inbetalning: Avgiften grundar sig på den avgift som gäller för löpande avtalad inbetalning då inbetalningen görs.

Avgifter Friplan engångsinbetalning		
Din inbetalning	Upp till 99 999 kr	100 000 kr och mer
Insättningsavgift i procent på inbetalningen till pension		
Fondförvaltning	3	0
Garantiförvaltning	3	0
Kapitalavgift i procent per år av försäkringskapitalet		
Fondförvaltning	0,75	0,65
Garantiförvaltning	0,65	0,65
Årsavgift per pensionsplan		
	240	0

Avgifter för administration

När inbetalningarna till ålderspensionen påbörjats tas avgifter för att sköta din pensionsplan ut genom; en insättningsavgift på inbetalningarna, en kapitalavgift på försäkringskapitalet och en årsavgift.

För fondförvaltning tillkommer avgifter för de fonder du placerar i. De årliga avgifterna för Länsförsäkringars fondutbud när det gäller räntefonder varierar mellan 0,21 och 1,95 procent. De årliga avgifterna för aktie-, bland- och indexnära fonder varierar mellan 0,2 och 2,64 procent. Utdelningen som sker i fonderna varje år är fri från kapitalvinstskatt. Den genomsnittliga årliga avgiften för alla fonder i utbudet uppgår till 1,27 procent (per 2018-12-31) viktat utifrån fondernas volym

i utbudet. Inga köp- eller säljavgifter för fonder tillkommer för närvarande. Hela utdelningen återinvesteras i fonderna.

En del av förvaltningsavgiften som betalas till fondförvaltaren går till Länsförsäkringar som ersättning för tillhandahållandet av fonden, för närvarande 0,1–1,8 procent av investerat kapital. Garantiförvaltningens kostnad för placeringar inom försäkringen tas inte ut direkt från ditt försäkringskapital utan har redan dragits av från den avkastning du får del av från bolagets förvaltade kapital. Denna kostnad är för närvarande 0,15 %. Avgifter samt sättet att ta ut dessa kan komma att förändras.

Minskad kostnad för sjukförsäkring			
Kundgrupp	Minskad kostnad för sjukförsäkring, %	Minskad kostnad med Sjukvård Friplan, %	Sammanlagd maximal minskning, %
Företag med 1-9 anslutna	25	10	35
Företag med 10 eller fler anslutna	40	10	50
Näringsidkare utan anställda	0	10	10
Näringsidkare med 1-9 anslutna	10	10	20
Näringsidkare med 10 eller flera anslutna	25	10	35

Flyttavgifter - löpande inbetalning och engångsinbetalning	
År	% av försäkringens värde
1	Flytt ej tillåten under första försäkringsåret
2	5
3	4
4	3
5	2
6-	1

Länsförsäkringar har rätt att ändra regler och avgifter för flytträtt.

Kostnader för sjukförsäkring

Kostnaden för sjukförsäkring beror på ålder och storleken på försäkringsbeloppen. Antagen kostnad för sjukförsäkring i tjänstepensionsplan är beroende av den försäkrades kön. Dessutom tar vi hänsyn till hur många anställda som är anslutna till Friplan hos en arbetsgivare.

Det är viktigt att antalet anslutna till Friplan alltid stämmer eftersom vi inte gör ändringar bakåt i tiden.

Anslutna till Friplan med sjukvårdsförsäkring hos Länsförsäkringar betalar 10 procent lägre pris för sjukförsäkringen. Observera att detta inte gäller för företag som har så kallade självadministrerande sjukvårdsavtal.

Flyttavgifter

Vid flytt av försäkringskapitalet från Friplan till försäkring i annat försäkringsbolag tar vi ut en administrativ avgift, för närvarande 500 kronor, och en avgift som beror på hur länge sparandet pågått.

Här visas vilka avgifter vi tar ut det första försäkringsåret om engångsinbetalningen är 100 000 kr. Antagen avkastning 0 procent.

Avgifter första försäkringsåret		
Typ av avgift	Fondförvaltning	Garantiförvaltning
Kapitalavgift	650 kr	650 kr
Avkastningsskatt	75 kr	75 kr
Årlig fondavgift	200-2 640 kr	
Summa avgifter och skatter	925-3 365 kr	725 kr

Det tillkommer kostnader för övriga fondavgifter såsom transaktionskostnad och prestationsbaserad kostnad. Transaktionskostnad är kostnad som fondförvaltaren betalar för köp och försäljning av värdepapper i fonden. Denna kostnad varierar över tiden och kan inte anges

i förväg. Transaktionskostnaden betalas ur fonden. Prestationsbaserad kostnad tas bara ut i ett fåtal fonder och under vissa kriterier, exempelvis resultatbaserade avgifter som tas ut då fonden överpresterar.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | Länsförsäkringar Blekinge 0454-30 23 00 | Dalarnas Försäkringsbolag 023-930 00 | Länsförsäkringar Gotland 0498-28 18 50
Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | Länsförsäkringar Gäinge-Kristianstad 044-19 62 00 | Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 031-63 80 00 | Länsförsäkringar Halland
035-15 10 00 | Länsförsäkringar Jämtland 063-19 33 00 | Länsförsäkringar Jönköping 036-19 90 00 | Länsförsäkringar Kalmar län 020-66 11 00 | Länsförsäkring Kronoberg
0470-72 00 00 | LF Norrbotten 0920-24 25 00 | Länsförsäkringar Skaraborg 0500-77 70 00 | Länsförsäkringar Skåne 042-633 80 00 | Länsförsäkringar Stockholm 08-562 830 00
Länsförsäkringar Södermanland 0155-48 40 00 | Länsförsäkringar Uppsala 018-68 55 00 | Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | Länsförsäkringar Västerbotten 090-10 90 00
Länsförsäkringar Västernorrland 0611-36 53 00 | Länsförsäkringar Älvsborg 0521-27 30 00 | Länsförsäkringar Östgöta 013-29 00 00